

*Analiza stanu gospodarki odpadami
komunalnymi na terenie gminy
STRZYŻEWICE
za rok 2014*

SPIS TRESCI:

1. Wstęp
  - 1.1. Cel opracowania
  - 1.2. Regulacje prawne z zakresu gospodarowania odpadami
  - 1.3. Wskaźniki odzysku i recyklingu odpadów przewidziane do osiągnięcia w 2014 roku i w latach następnych
  - 1.4. Charakterystyka południowo-zachodniego regionu gospodarki odpadami i gminy Strzyżewice
2. Gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie gminy
  - 2.1. Stan prawny
  - 2.2. Opis istniejącego systemu
  - 2.3. Ilość odpadów odebranych z terenu gminy Strzyżewice
  - 2.4. Osiągnięte poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w gminie Strzyżewice.
3. Analiza finansowo - ekonomiczna funkcjonowania systemu
  - 3.1. Przychody z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi
  - 3.2. Koszty funkcjonowania systemu
4. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi
5. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania
6. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy na odbiór odpadów komunalnych, w imieniu, których gmina powinna podjąć działania na rzecz zorganizowania takiego odbioru
7. Wnioski

1. Wstęp

Nowelizacja ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach wprowadziła szereg nowych obowiązków na gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy. Nowy system zakładał, że samorząd, który jest odpowiedzialny za wszystko to, co służy lokalnej społeczności, powinien być również odpowiedzialny za odebranie i właściwe zagospodarowanie odpadów. W nowym systemie gospodarki odpadami komunalnymi gmina przejęła obowiązki zbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych i dzięki temu uzyskała możliwość gospodarowania odpadami na swoim terenie. W związku z tym każda gmina zobowiązana została do zorganizowania przetargu na mając na uwadze dotychczasowy system gospodarki odpadami komunalnymi, zgodnie z zapisami ustawy oraz z uwarunkowaniami miejscowymi.

1.1. Cel opracowania

Niniejszy dokument stanowi roczną analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy STRZYŻEWICE sporządzoną w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Analizę sporządzono na podstawie art. 3 ust. 2 pkt. 10 ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2013 poz. 1399 z późn. zm.) gdzie określony został wymagany jej zakres. Analiza określa:

- a) możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno - biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania,
- b) potrzeb inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi,
- c) kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych,
- d) liczby mieszkańców,
- e) liczby właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6–12,
- f) ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy,
- g) ilości zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno - biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania odbieranych z terenu gminy,

1.2. Regulacje prawne z zakresu gospodarowania odpadami

Przy sporządzaniu niniejszej analizy opierano się o przepisy prawne dotyczące gospodarowania odpadami komunalnymi oraz dokumenty o charakterze strategicznym, tj.:

- a) ustawa z dnia 16 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2013 poz. 1399 z późn. zm.).

Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach określa zadania gminy oraz obowiązki właścicieli nieruchomości dotyczące utrzymania czystości i porządku,

a także warunki udzielania zezwoleń podmiotom świadczącym usługi w zakresie objętym regulacją ustawy.

- b) Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Lubelskiego na lata 2012 -2017 przyjęty uchwałą Nr XXIV/396/2012 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 lipca 2012 r.

„Plan gospodarki odpadami dla Województwa Lubelskiego na lata 2012 - 2017” dotyczy odpadów wytworzonych na obszarze województwa oraz przywożonych na jego obszar, w tym odpadów komunalnych, odpadów ulegających biodegradacji, odpadów opakowaniowych i odpadów niebezpiecznych. Dokument wyznacza cele z zakresu gospodarki odpadami obejmujące lata 2012 - 2017 oraz perspektywicznie okres 2018-2023.

- c) Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014 przyjęty uchwałą nr 217 Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2010 r. (M.P. Nr 101, poz. 1183).

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami wyznacza szczegółowe kierunki i cele gospodarki odpadami komunalnymi. Zakłada on rozwój selektywnego zbierania odpadów, budowę instalacji do odzysku materiałowego i energetycznego oraz ograniczenie składowania odpadów wyłącznie do odpadów przetworzonych.

- d) Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016, przyjęta uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 maja 2009 r. (M.P. Nr 34, poz. 501);

- e) ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. Nr 21 z późn. zm.).
Ustawa o odpadach określa zasady postępowania z odpadami w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zasady zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko, a także odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.

- f) ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 1013, poz. 1232 z późn. zm.).

Prawna ochrona środowiska wyraża się w regulacji określonych działań, podejmowanych wobec środowiska, a polegających w szczególności na: racjonalnym gospodarowaniu (pozyskiwaniu i wykorzystaniu) zasobów środowiska, czyli jego składników mających znaczenie gospodarcze lub służących do zaspokojenia potrzeb bytowych człowieka; zachowywaniu elementów środowiska w stanie pierwotnym lub możliwie najbardziej do niego zbliżonym (zapobieganie zmianom istniejącego stanu lub przywracanie naruszonego stanu pierwotnego); kształtowaniu środowiska dla uzyskania założonych walorów z punktu widzenia zaspokajania potrzeb człowieka (w tym restaurowanie i uzdrawianie zniszczonych elementów); zapobieganiu wprowadzania zanieczyszczeń, rozumianych jako zjawiska fizyczne, stany, formy substancji i energii o charakterze, ilości czy jakości nienaturalnej dla środowiska, naruszające jego równowagę.

Cechami charakterystycznymi prawa ochrony środowiska, traktowanego jako narzędzie polityki środowiskowej jest to, że prawo to ma szeroko rozwinięte podstawy w naukach przyrodniczych, co odróżnia ten zespół norm od innych składników porządku prawnego. Obejmuje rozległy obszar unormowań prawnych,

wykraczających poza każdą z dotychczas ustalonych gałęzi prawa, w skład tego systemu norm wchodzi instytucje prawne wywodzące się z różnych gałęzi prawa, według niektórych poglądów wyodrębniające się w nową gałąź.

- g) ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz.U. 2013 poz. 888, z późn. zm.).

Ustawa o opakowaniach i odpadach opakowaniowych określa wymagania, jakim muszą odpowiadać opakowania ze względu na zasady ochrony środowiska oraz sposoby postępowania z opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, zapewniające ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

- h) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012 r. ws. poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczania masy tych odpadów (Dz. U. z 2012 r. Nr 676).

rozporządzenie określa poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania, które gmina jest obowiązana osiągnąć w poszczególnych latach oraz sposób obliczania poziomu ograniczania masy tych odpadów.

Rozporządzenie określa poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w poszczególnych latach do dnia 31 grudnia 2020r., a także sposób obliczania tych poziomów.

- i) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 maja 2012 r. ws. wzorów sprawozdań o odebranych odpadach komunalnych, odebranych nieczystościach ciekłych oraz realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi (Dz. U. z 2012 r., Nr 630).

rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. ws. mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (Dz. U. z 2012 r. Nr 1052).

Powyższe rozporządzenie określa zintegrowany proces technologiczny przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, składający się z procesów mechanicznego przetwarzania odpadów i biologicznego przetwarzania odpadów, których celem jest przygotowanie odpadów do procesów odzysku, w tym recyklingu, odzysku energii, termicznego przekształcenia lub unieszkodliwiania poprzez składowanie.

- j) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. ws. katalogu odpadów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1923).

1.3. Wskaźniki odzysku i recyklingu odpadów przewidziane do osiągnięcia w 2014 roku i w latach następnych

Ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012 r. w sprawie *poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczania masy tych odpadów*, dopuszczalny poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w 2014 roku w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. to 50%. W latach następnych poziom ten kształtuje się następująco:

Rok	2014-2015	2016-2017	2018-2019	16 lipca 2020
Dopuszczalny poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 roku	50	45	40	35

Zgodnie z Krajowym Planem gospodarki odpadami, do odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, zalicza się:

- papier i tekturę,
- odzież i tekstylia z materiałów naturalnych (50%),
- odpady z terenów zielonych,
- odpady kuchenne i ogrodowe,
- drewno (50%),
- odpady wielomateriałowe (40%),
- frakcję drobną < 10 mm (30%).

Przyjmuje się, że w roku odniesienia tj. 1995, ilość odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych przez jednego mieszkańca wsi wynosiła 47 kg a przez 1 mieszkańca miasta 155 kg.

Warto zauważyć, że masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji z obszaru danej gminy, przekazanych do składowania, stanowi sumę ilości poszczególnych rodzajów odpadów ulegających biodegradacji przekazanych do składowania, tj. również odpadów komunalnych zmieszanych o kodzie 20 03 01 i pozostałości po ich sortowaniu o kodzie 19 12 12, jeśli przekazane zostały do składowania, oraz odpadów zebranych w sposób selektywny – przy uwzględnieniu procentowego udziału frakcji ulegającej biodegradacji w ogólnej masie tego rodzaju odpadu, określonego w Rozporządzeniu.

Zatem, w celu spełnienia wymogów w zakresie redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania, niezbędnym jest prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów, w tym odpadów zielonych, i przekazywanie ich do miejsc odzysku (przy czym odpady zielone trafiać powinny do regionalnych i zastępczych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych), oraz zagospodarowanie odpadów zielonych we własnym zakresie, między innymi poprzez przydomowe kompostowniki, tj.

zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, gdzie odpady w pierwszej kolejności poddaje się przetwarzaniu w miejscu ich powstania, tak, aby tego rodzaju odpady nie trafiły na składowisko w ogólnym strumieniu odpadów komunalnych.

Poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie *poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych*, poziomy te wynoszą w roku 2014 odpowiednio:

- papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło – 14%,
- inne niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe – 38%.

Poziomy przewidziane do osiągnięcia w latach następnych wg ww. Rozporządzenia przedstawia poniższa tabela.

	Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia [%]						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło	14	16	18	20	30	40	50

Wymagane poziomy odzysku odpadów budowlanych i poremontowych określone w Rozporządzeniu, zawiera poniższa tabela.

	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysk innymi metodami[%]						
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Inne niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe	38	40	42	45	50	60	70

W przypadku tego rodzaju odpadów, pojawia się jednak problem związany z ich klasyfikacją, w większości mieszczą się one, bowiem w grupie 17, a więc ich odbiór czy transport odbywa się nie tylko przez firmy świadczące usługi w zakresie odbioru odpadów komunalnych, ale również przez inne firmy działające na podstawie odrębnych decyzji. Osiągane wskaźniki są jednak obliczane tylko na podstawie sprawozdań otrzymywanych od firm odbierających od właścicieli nieruchomości odpady komunalne oraz wyników zbiórki w ramach funkcjonowania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Ponadto odpady tego rodzaju pochodzące z drobnych remontów są jeszcze w dalszym ciągu mieszane z odpadami komunalnymi zmieszanymi, zatem nie zawsze są one wydzielane z ogólnego strumienia odpadów komunalnych.

1.4. Charakterystyka południowo-zachodniego regionu gospodarki odpadami i gminy Strzyżewice

Według Planu Gospodarki Odpadami Województwa Lubelskiego 2017 gmina Strzyżewice została włączona do Południowo-Zachodniego regionu gospodarki odpadami. Cały region w 2012 roku zamieszkiwało 296 318 mieszkańców którzy wytworzyli 66,5 tys. Mg odpadów komunalnych co daje średnio 226 kg/osobę/rok. Region obejmuje następujące gminy:

L.p.	Powiat	Gmina gminy	Typ
1	Powiat janowski	Batorz	W
2	Powiat janowski	Godziszów	W
3	Powiat janowski	Janów Lubelski	MW
4	Powiat janowski	Modliborzyce	W
5	Powiat janowski	Potok Wielki	W
6	Powiat kraśnicki	Kraśnik	M
7	Powiat kraśnicki	Annopol	MW
8	Powiat kraśnicki	Dzierzkowice	W
9	Powiat kraśnicki	Gościeradów	W
10	Powiat kraśnicki	Kraśnik	W
11	Powiat kraśnicki	Szastarka	W
12	Powiat kraśnicki	Trzydnik Duży	W
13	Powiat kraśnicki	Urzędów	W
14	Powiat kraśnicki	Wilkołaz	W
15	Powiat kraśnicki	Zakrzówek	W
16	Powiat lubelski	Bełżyce	MW
17	Powiat lubelski	Borzechów	W
18	Powiat lubelski	Bychawa	MW
19	Powiat lubelski	Jabłonna	W
20	Powiat lubelski	Jastków	W
21	Powiat lubelski	Konopnica	W
22	Powiat lubelski	Krzczonów	W
23	Powiat lubelski	Niedrzwica Duża	W
24	Powiat lubelski	Strzyżewice	W
25	Powiat lubelski	Wojciechów	W
26	Powiat lubelski	Wysokie	W
27	Powiat lubelski	Zakrzew	W
28	Powiat opolski	Chodel	W
29	Powiat opolski	Józefów nad Wisłą	W
30	Powiat opolski	Łaziska	W
31	Powiat opolski	Opole Lubelskie	MW
32	Powiat opolski	Poniatowa	MW
33	Powiat puławski	Nałęczów	MW

W 2014 roku na terenie regionu Na terenie regionu funkcjonowały dwie Regionalne Instalacje Przetwarzania odpadów Komunalnych: Zakład Zagospodarowania Odpadów w Kraśniku i Zakład Zagospodarowania Odpadów w Bełżycach.

Gmina Strzyżewice jest gminą wiejską liczącą 7537 mieszkańców zamieszkujących w 2050 gospodarstwach domowych w tym:

W zabudowie jednorodzinnej 7604 mieszkańców (2001 gospodarstw) 131 w zabudowie wielorodzinnej – 4 wspólnoty mieszkaniowe (49 gospodarstw).

Gmina Strzyżewice położona jest w południowo-środkowej części województwa lubelskiego, w powiecie lubelskim. Sąsiadami jej są: Bychawa, Głusk, Jabłonna, Niedrzwica Duża, Wilkołaz, Zakrzówek

Gmina Strzyżewice zajmuje powierzchnię 108,8 km² (10 884 ha), z czego użytki rolne stanowią 80,3% . W strukturze gruntów nierolniczych najwyższy udział mają lasy –14% ogólnej powierzchni.

W skład gminy Strzyżewice wchodzi 21 sołectw Polanówka, Żabia Wola, Osmolice Pierwsze, Osmolice Drugie, Iżyce, Piotrowice, Bystrzyca Nowa, Bystrzyca Stara, Kajetanówka, Strzyżewice, Pawłówek, Pawłów, Franciszków, Dębina, Dębszczyzna, Kolonia Kielczewice Dolne, Kielczewice Dolne, Borkowizna, Kielczewice Maryjskie, Kielczewice Górne, Kielczewice Pierwsze oraz miejscowość Pszczela Wola.

2. Gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie gminy.

2.1. Stan prawny

W myśl ustawy o odpadach, odpady komunalne zostały zdefiniowane jako odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. W nowym tekście tej ustawy z końca 2012 r. dodaje się ponadto, że zmieszane odpady komunalne pozostają zmieszanyimi odpadami komunalnymi, nawet, jeżeli zostały poddane czynności przetwarzania odpadów, która nie zmieniła w sposób znaczący ich właściwości. Odpady komunalne powstają głównie w gospodarstwach domowych, ale również na terenach nieruchomości niezamieszkałych, jak: obiekty użyteczności publicznej (szkoły, przedszkola), infrastruktury (handel, obiekty turystyczne, usługi) oraz świetlice gminne, cmentarz, boiska sportowe, parkingi, przystanki).

Model gospodarowania odpadami wprowadzony nowelizacją ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, zrodził wiele problemów zarówno natury prawnej jak i faktycznej. Skutkiem wejścia w życie nowego systemu jest przejście przez gminy odpowiedzialności za gospodarowanie odpadami, powstającymi na ich terenie. Jednak próby realizacji założeń ustawodawcy, na podstawie często niespójnej i nieprecyzyjnej ustawy, prowadzą się niejednokrotnie do balansowania przez samorzady pomiędzy własnym interesem, a oczekiwaniami pozostałych uczestników systemu, w oparciu o rachunek ekonomiczny.

Bezspornie, stary system gospodarowania odpadami pozostawał archaiczny w stosunku do zobowiązań przyjętych przez Polskę wskutek akcesji do Unii Europejskiej. W szczególności wymagania te dotyczyły uporządkowania gospodarki odpadami: budowy i utrzymania niezbędnej infrastruktury technicznej, zapewniającej odzyskiwanie bądź unieszkodliwianie odpadów, zapewnienia warunków ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania w kolejnych odstępach czasowych oraz stopniowego zwiększenia pozyskiwania surowców wtórnych. We wskazanym zakresie, stary system gospodarowania odpadami nie przynosił pożądanych efektów, jak i nie pozostawiał możliwości jego ewolucji. Zdecydowano się zatem całkowicie przemodelować organizację gospodarowania odpadami w gminach, przenosząc odpowiedzialność za odbieranie i zagospodarowanie odpadów na samorzady.

Podstawową zmianą w stosunku do starego systemu jest obligatoryjne przejęcie przez gminy obowiązków właścicieli nieruchomości w zakresie gospodarowania odpadami. Wprowadzony nowelą z 1 lipca 2011 r. model gospodarowania odpadami ma służyć przede wszystkim:

- **uszczelnieniu systemu** tak, aby obejmował on wszystkich „wytwórców” śmieci na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego,
- **selektywnemu zbieraniu odpadów „u źródła”** tj. wstępnej segregacji śmieci przez podmioty, które je wytwarzają,
- **zmniejszeniu masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji** kierowanych do składowania, a także ogólnej ilości odpadów,
- dążeniu do całkowitego **wyeliminowania nielegalnych składowisk odpadów**,
- **zapewnieniu budowy i utrzymania niezbędnej infrastruktury technicznej**, czyli instalacji służących odzyskiwaniu oraz unieszkodliwianiu odpadów komunalnych w inny sposób aniżeli ich składowanie na tzw. wysypiskach,
- **właściwemu nadzorowi** nad postępowaniem z odpadami komunalnymi, zarówno na etapie ich powstawania, jak i dalszego procesu dokonywanego przez przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych,
- **zmniejszeniu zagrożeń dla środowiska**, powstających w skutek transportu odpadów z miejsc ich wytwarzania do punktu odzyskiwania bądź unieszkodliwiania, dzięki podziałowi województw na regiony gospodarki odpadami.

Zgodnie z art. 6r ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach obecnie obowiązujący model gospodarowania odpadami komunalnymi obejmuje:

- odbieranie, transport, zbieranie, odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych,
- tworzenie i utrzymanie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, obsługę administracyjną systemu.

Z uwagi na przemodelowanie całego systemu odbioru odpadów komunalnych, jednym z najważniejszych działań samorządów, niezbędnych do budowy nowej struktury było oszacowanie całkowitej ilości odpadów, które będą powstawać na terenie danej gminy. Czynność ta była niezbędna do analizy potrzeb inwestycyjnych w zakresie budowy infrastruktury oraz wyliczenia opłaty pobieranej od mieszkańców.

Kolejnym ważnym wskaźnikiem dla funkcjonowania nowego systemu jest zadeklarowanie rzeczywistej liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość z uwagi na wnoszone opłaty za gospodarowanie odpadami. Zaniżenie liczby mieszkańców w stosunku do ilości „produkowanych” odpadów powodować będzie niedostateczną ilość środków finansowych, którymi dysponuje jednostka samorządu. Pośrednio wpłynie to na opłacalność transportu odpadów, jak i instalacji do ich przetwarzania i unieszkodliwiania. Nieścisłości w tym zakresie mogą zatem być bezpośrednią przyczyną upadłości przedsiębiorstw, które wygrywając organizowane przez gminy przetargi, odbierają bądź odbierają i zagospodarowują odpady z terenu danej gminy.

W gminie Strzyżewice obowiązują następujące uchwały dotyczące gospodarowania odpadami komunalnymi:

- uchwała nr XXXVI/165/13 Rady Gminy Strzyżewice z dnia 26 kwietnia 2013 roku w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości,
- uchwała nr XXXIV/149/13 Rady Gminy Strzyżewice z dnia 19 lutego 2013 roku w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów,
- uchwała nr LI/250/14 Rady Gminy Strzyżewice z dnia 25 czerwca 2014 roku w sprawie terminy, częstotliwości, trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- uchwała nr XXXVI/163/13 Rady Gminy Strzyżewice z dnia 26 kwietnia 2013 roku w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości tej opłaty.
- uchwała nr XXXIV/148/13 Rady Gminy Strzyżewice z dnia 19 lutego 2013 roku w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Strzyżewice zmieniona uchwałą XXXV/157/13 z dnia 22 marca 2013 r.

2.2. Opis istniejącego systemu

W pierwszej połowie 2013 roku jak w większości gmin na terenie Polski w gminie Strzyżewice system gospodarki odpadami komunalnymi opierał się na umowach indywidualnych z firmami odbierającymi odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.

Od 1 lipca 2013 gmina Strzyżewice wprowadziła nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi obejmując nim właścicieli nieruchomości na których zamieszkują mieszkańcy. Odpady od właścicieli nieruchomości odbierane są w następujący sposób i z następującą częstotliwością:

- niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne - gromadzone są w pojemnikach na terenie nieruchomości i przekazywane firmie wywozowej raz w miesiącu;
- szkło, papier, tworzywa sztuczne, w tym opakowania typu PET, opakowania wielomateriałowe, metale, gromadzone są łącznie jako frakcja sucha w workach na terenie nieruchomości i przekazywane firmie wywozowej raz na miesiąc;
- meble i inne odpady wielkogabarytowe - odbierane są przez firmę wywozową sprzed posesji raz w roku lub we własnym zakresie przekazywane do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych;
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny - odbierany jest przez firmę wywozową sprzed posesji raz w roku lub we własnym zakresie przekazywany do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych;
- zużyte baterie i akumulatory - należy gromadzić w specjalnych pojemnikach rozmieszczonych w placówkach oświatowych oraz innych obiektach użyteczności publicznej, w punktach handlowych prowadzących sprzedaż detaliczną lub usługową w zakresie wymiany baterii lub akumulatorów, w specjalnych pojemnikach_ umieszczonych na stałe w pergolach przy zabudowie wielorodzinnej, w indywidualnych pojemnikach w zabudowie jednorodzinnej lub we własnym zakresie przekazywać do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych;

- bioodpady:
  - ✓ w zabudowie jednorodzinnej - bioodpady mogą być kompostowane, a kompost wykorzystany na własne potrzeby;
  - ✓ w zabudowie wielorodzinnej - z bioodpadów należy wysegregować odpady zielone i we własnym zakresie dostarczyć je do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, a pozostałą frakcję umieścić w pojemniku z niesegregowanymi odpadami komunalnymi;
- zużyte opony, przeterminowane leki, odpady budowlane i rozbiórkowe, chemikalia - przekazywane są we własnym zakresie do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych.

W wyniku zorganizowanego przetargu, w roku 2014 odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy Strzyżewice zajmuje się EKOLAND Sp. z o.o., Ul. Piłsudskiego 12/3; 23-200 Kraśnik. Odpady z terenu gminy były kierowane do instalacji w miejscowości Lasy ul. Jodłowa 70 gm. Kraśnik eksploatowanej przez Zakład Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o. w gdzie podlegały dalszemu zagospodarowaniu.

W Rejestrze działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych prowadzonym przez gminę znajdują się następujące podmioty:

Lp.	Nazwa przedsiębiorstwa i adres
1.	EKO-KRAS Spółka z o.o. w Kraśniku ul. Konopnickiej 27, 23-204 Kraśnik
2.	Tonsmeier Wschód Sp. z o.o. ul. Wrocławska 3, 26-600 Radom
3.	EKOLAND Sp. z o.o. ul. Piłsudskiego 12/3, 23-200 Kraśnik
4.	SITA Wschód Sp. z o.o. ul. Ciepłownicza 6, 20-479 Lublin
5.	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych ATK Recykling ul. Chorzowska 3, 26-600 Radom
6.	Zakład Transportu Komunalnego Grzegorz Kosior Dys 266, 21-003 Ciecierzyn
7.	Zakład Zagospodarowania Odpadów Sp. z o. o. ul. Piłsudskiego 12/3, 23-200 Kraśnik
8.	EKO-TRANS Sp. z o.o. Samokłęski 28, 21 – 132 Kamionka
9.	Tomasz Małyska TOMWIKO – USŁUGI TRANSPORTOWE ul. Radzyńska 10/64, 20-850 Lublin
10.	„FLOREKO” Maciej Bojdziniński ul. Geodezyjna 80d/11, 03-290 Warszawa
11.	Longina Skubik Dąbrowica 194A, 21 – 008 Tomaszowice

Opłaty za odbiór odpadów w 2014 roku przedstawiały się w sposób następujący:

Opłata za gospodarowanie odpadami naliczana jest od gospodarstwa domowego w zależności od liczby zamieszkujących osób. Gospodarstwa podzielono na trzy grupy: gospodarstwo 1 osobowe, gospodarstwo od 2 do 5 osób oraz gospodarstwo 6 i więcej osób.

Stawka podstawowa – odpady zbierane nieselektywnie:

- gospodarstwo 1 –osobowe – 29,00 zł
- gospodarstwo od 2 do 5 osób - 34,00 zł
- gospodarstwo 6 i więcej osób - 39,00 zł

Stawka obniżona - odpady zbierane selektywnie:

- gospodarstwo 1 –osobowe -15,00 zł
- gospodarstwo od 2 do 5 osób - 20,00 zł
- gospodarstwo 6 i więcej osób - 25,00 zł

Zgodnie ze złożonymi deklaracjami (1981 na dzień 31.12.2014r.) 7194 osób (1945 gospodarstw) deklaruje zbieranie odpadów w sposób selektywny natomiast 156 osób (36 gospodarstwa) deklaruje zbieranie odpadów w sposób nieselektywny. 60 osób złożyło deklaracje zerowe (obiekty zamieszkałe sezonowo).

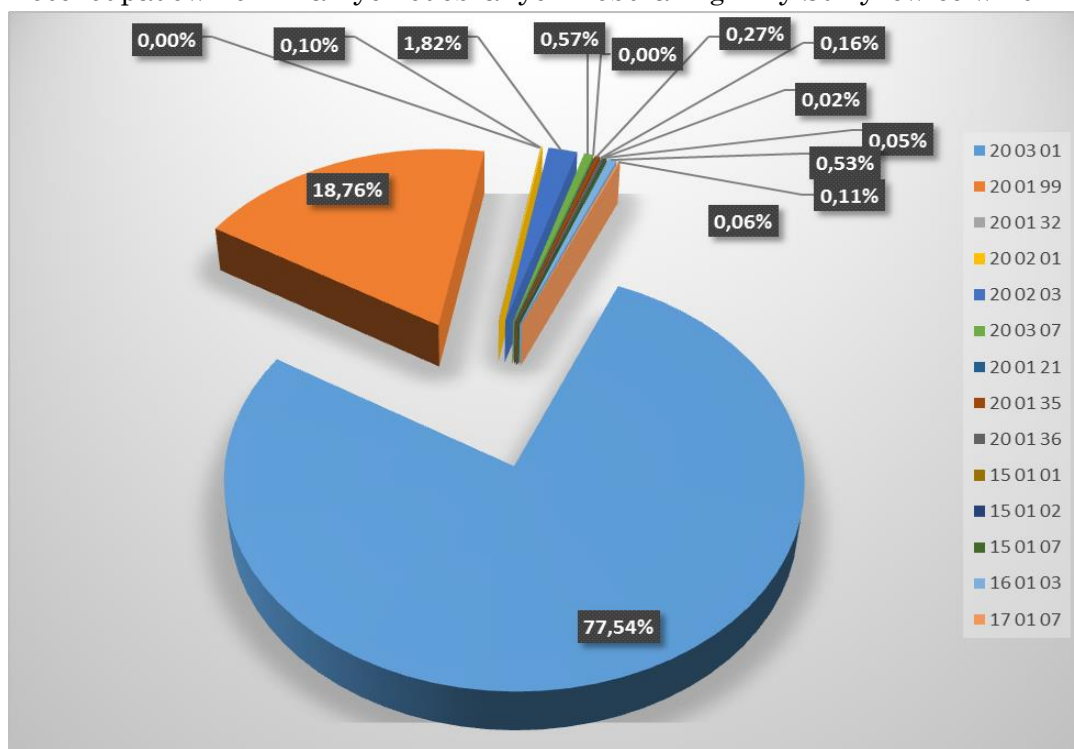
2.3. Ilość odpadów odebranych z terenu gminy Strzyżewice

Ilości odpadów komunalnych zostały ustalone wg sprawozdań podmiotów odbierających odpady komunalne oraz według rocznego sprawozdania Wójta z realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi za 2014 rok . Wśród całej ilości odpadów komunalnych odebranych z obszaru gminy Strzyżewice w 2014 roku największą część stanowią niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne – 629,4 Mg, co stanowi 77,63 % wielkości wszystkich odpadów.

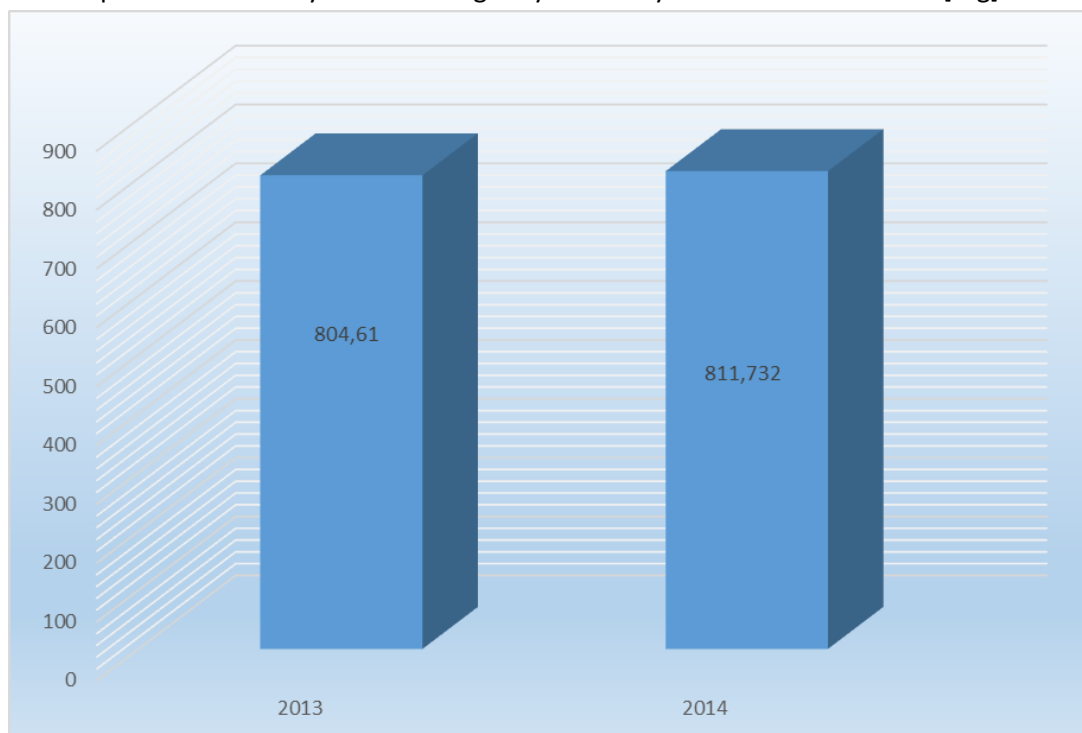
Ilości odpadów komunalnych odebranych z obszaru gminy Strzyżewice wg sprawozdania rocznego [Mg]

Kod odpadu	Rodzaj Odpadu	Masa [Mg] 2013	Masa [Mg] 2014
20 03 01	Zmieszane odpady komunalne	615,91	629,4
20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny (frakcja sucha)	137	152,3
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31		0,002
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji		0,8
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	18,8	14,8
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	6,1	4,6
20 01 21	Lampy oświetleniowe		0,03
20 01 35	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23	2	2,2
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23i 20 01 35	1,3	1,3
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury		0,2
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych		0,4
15 01 07	Opakowania ze szkła		0,5
16 01 03	Zużyte opony	23,5	4,3
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych, materiałów wyposażenia i innych niż wymienione w 17 01 06		0,9
SUMA		804,61	811,732

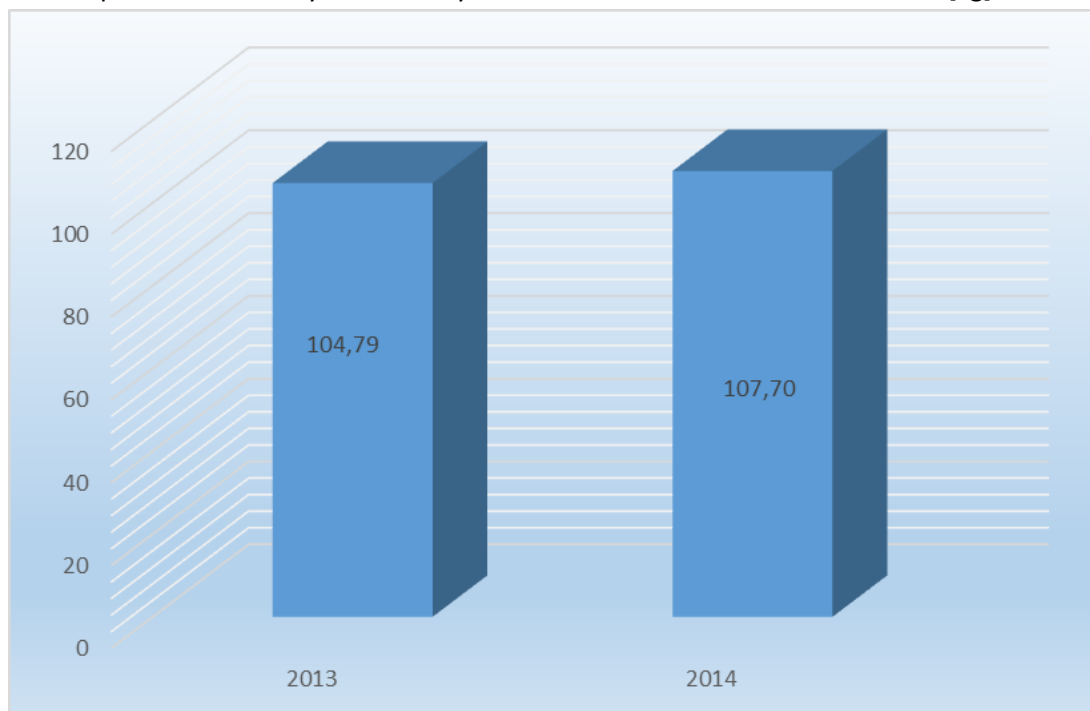
Ilości odpadów komunalnych odebranych z obszaru gminy Strzyżewice w 2014 roku [Mg]

Ilość odpadów komunalnych z obszaru gminy odebranych w latach 2013-2014 [Mg]

Ilość odpadów komunalnych odebranych od 1 mieszkańca w latach 2013-2014 [kg]

Pomimo wzrostu ilości odpadów komunalnych odebranych z terenu gminy Strzyżewice, średnia ilość zebranych odpadów na osobę w 2014 r wynosiła 107,7 kg i jest niższa od średniej ilości zebranych odpadów w województwie lubelskim podawanej corocznie przez Główny Urząd Statystyczny która dla 2014 roku wynosi 216 kg odpadów wytworzonych.

Do tych poziomów wytwarzania odpadów komunalnych powinny być porównywane wyniki uzyskiwane przez gminę i podejmowane działania zmierzające do osiągania jak najwyższego poziomu pozyskania odpadów od wytwórców, bowiem normy odzysku recyklingu obliczane są dla poziomów hipotetycznych, a nie rzeczywistych. Poziomy nazywane hipotetycznymi zostały określone w związku z danymi dotyczącymi trafiającego na rynek papieru, opakowań, wyrobów metalowych i wszystkich innych produktów, które po konsumpcji stają się odpadami. Różnica pomiędzy wielkością hipotetyczną a rzeczywistą wytworzonych odpadów w dalszym ciągu oznacza, że nie wszystkie odpady są ujawniane lub trafiają do systemu gminnego, co jest swoistą „czarną dziurą” w gospodarce odpadami.

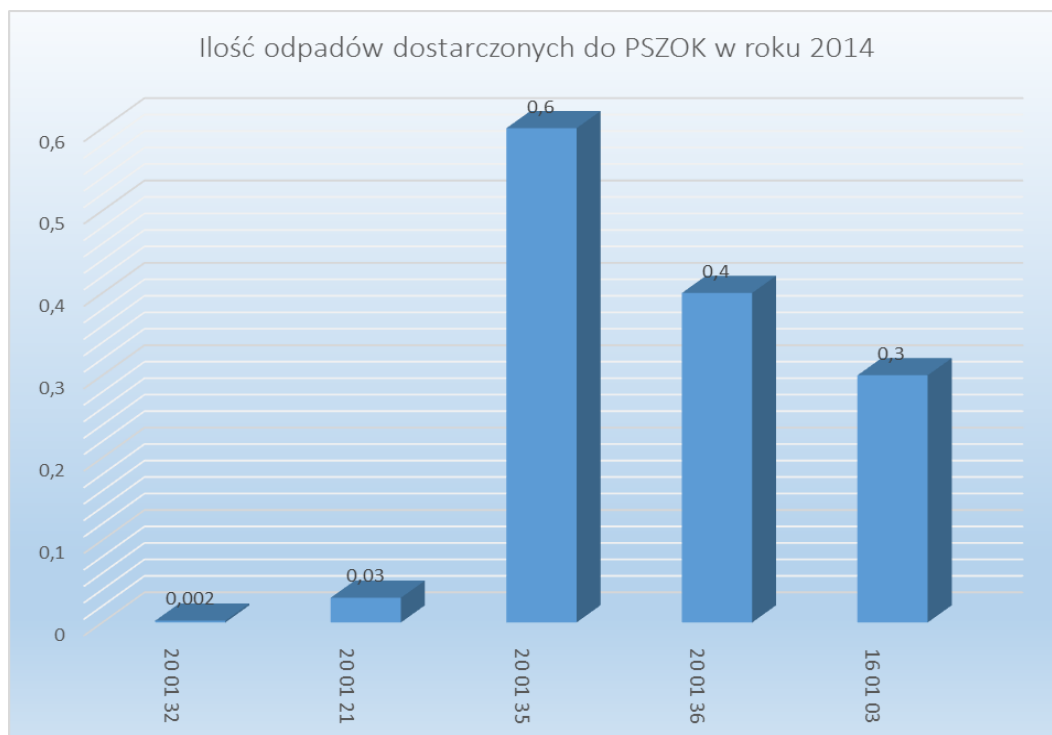
W gminie, w miejscowości Piotrowice na terenie oczyszczalni ścieków został zorganizowany PSZOK - Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów komunalnych. PSZOK świadczy swoje usługi w piątki od godz. 10 do godz. 14. W zamian za uiszczoną przez właścicieli nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi właściciele nieruchomości do punktu selektywnej zbiórki mogą dostarczyć:

- Bioodpady,
- Przeteterminowane leki,
- Chemikalia,
- Zużyte baterie i akumulatory,

- Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- Meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- Odpady budowlane i rozbiórkowe,
- Zużyte opony,
- Pozostałe odpady zbierane selektywnie (papier, szkło tworzywa sztuczne itp.)

Ilość odpadów wg sprawozdania rocznego dostarczonych do PSZOK w roku 2014 [Mg]:

Kod odpadu	Rodzaj Odpadu	Masa [Mg] 2014
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,002
20 01 21	Lampy oświetleniowe	0,03
20 01 35	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23	0,6
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23i 20 01 35	0,4
16 01 03	Zużyte opony	0,3
SUMA		1,332

2.4. Osiągnięte poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w gminie Strzyżewice

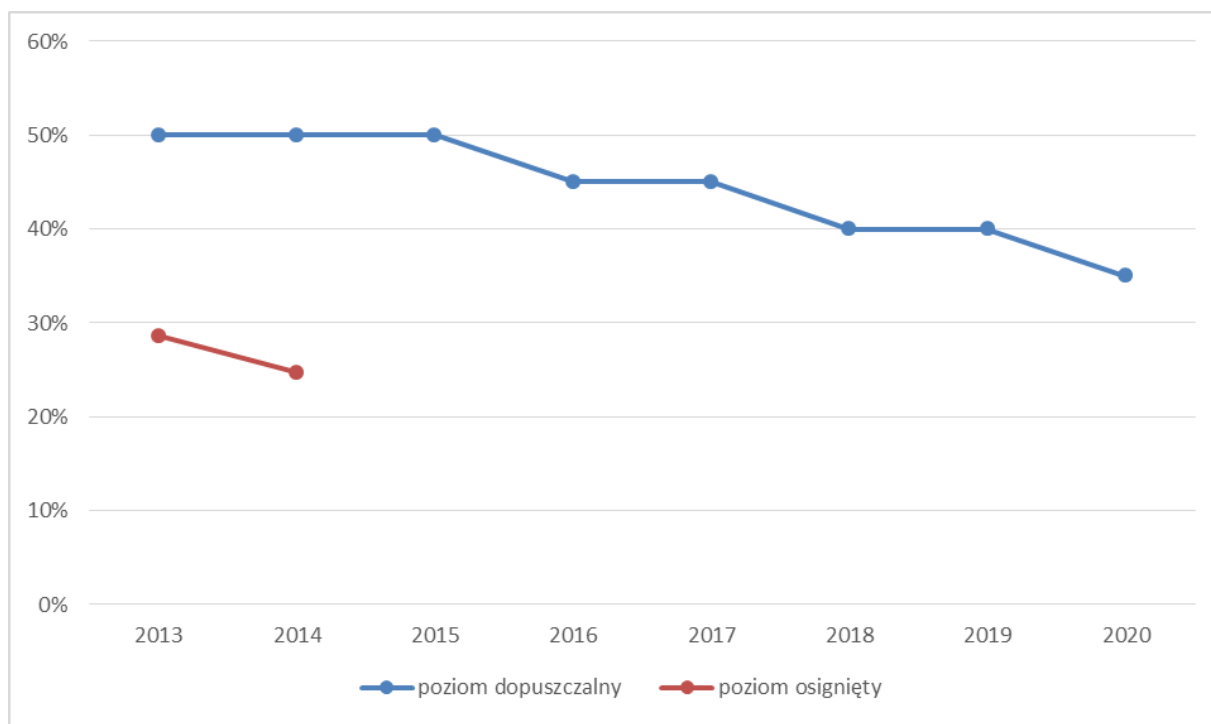
Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania

Poziom dopuszczalny - 50 %

Poziom osiągnięty – 24,73 %

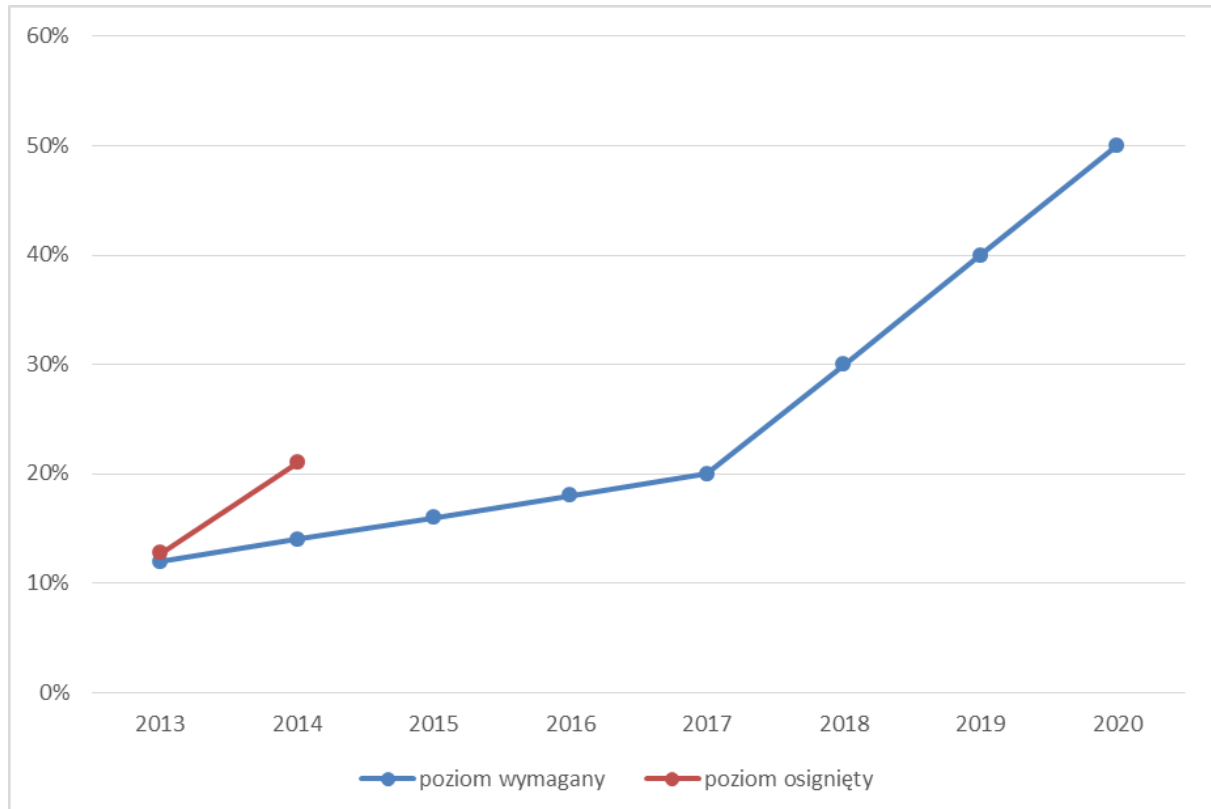
*Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy STRZYŻEWICE
za rok 2014*

Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła:

Poziom wymagany - 14 %

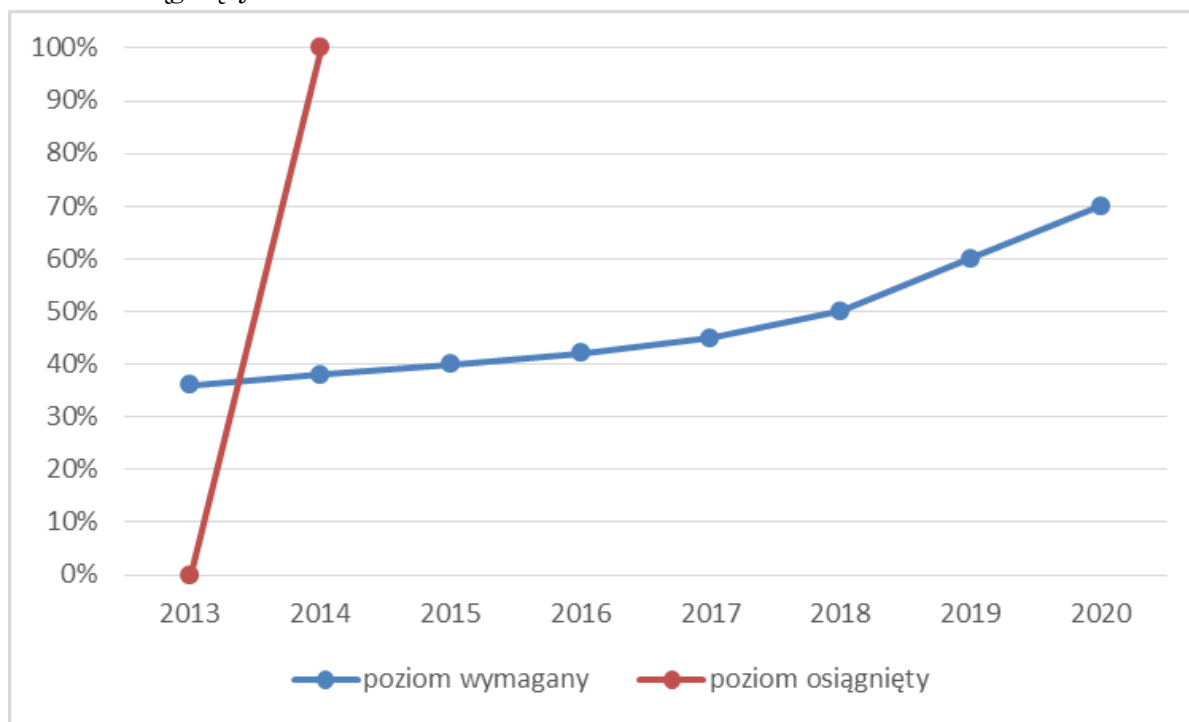
Poziom osiągnięty - 21 %

Poziom recyklingu, przygotowania i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych:

Poziom wymagany - 38 %

Poziom osiągnięty - 100 %

3. Analiza finansowo - ekonomiczna funkcjonowania systemu

Od 1 lipca 2013 roku na terenie gminy Strzyżewice wprowadzony został nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi, w którym gmina przejęła obowiązki związane z gospodarowaniem odpadami. Gmina wprowadziła opłaty od gospodarstwa domowego w zależności od liczby zamieszkujących osób. Opłatę uiszcza się w okresie kwartalnym w terminie do 15 dnia następnego miesiąca po zakończeniu kwartału.

3.1. Przychody z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi

Wpływy na koniec 2014 roku wyniosły 426 293,82 zł. Zaległości w tym okresie wyniosły 63982,98 zł. Na koniec roku część mieszkańców zapłaciła z nadpłatą. Wyniosła ona 480 zł.

3.2. Koszty funkcjonowania systemu

- 1) Koszty odbioru i zagospodarowania odpadów – 363089,56 zł
- 2) Koszty administracyjne (wynagrodzenia pracowników obsługujących system gospodarki odpadami, materiały, przesyłki pocztowe) - przyjęto 47292,32 zł (wynagrodzenia pracowników 41767,12 zł, artykuły biurowe i przesyłki – 5525,2 zł)
- 3) Szkolenia pracowników – 0 zł
- 4) Sprzęt i programy komputerowe – 1320,29 zł
- 5) PSZOK - 6799,44

6) Edukacja ekologiczna – 0 zł

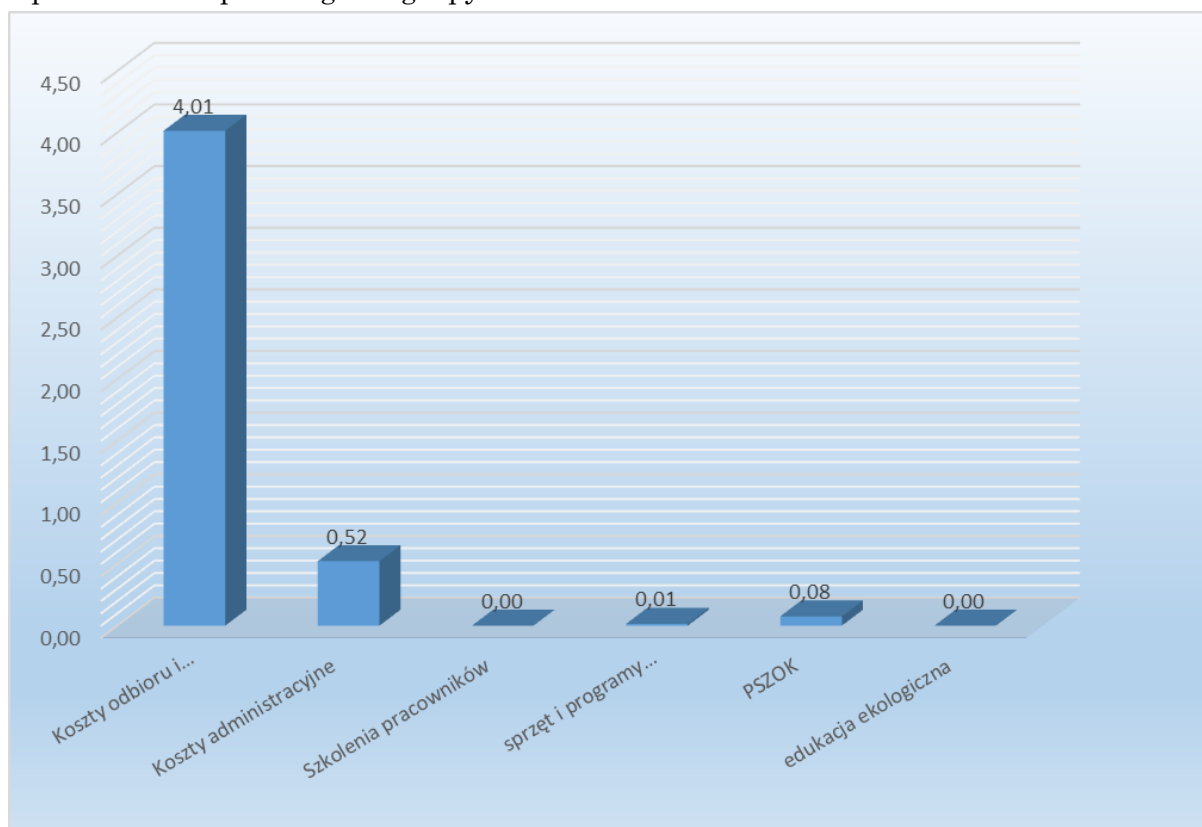
ŁĄCZNIE – 418 501,61 PLN

Łączny koszt funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi jest wyższy niż przychody o 7792,21 zł.

Po analizie kosztów można stwierdzić, że w kolejnych latach koszty funkcjonowania nowego systemu gospodarki odpadami będą pokrywane z w całości z wpływów z opłat od mieszkańców, przy zachowaniu obecnych stawek. Największym zagrożeniem jest wzrost cen przetwarzania odpadów z uwagi na konieczność dostosowania Regionalnych Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych do wymogów najlepszej dostępnej techniki (BAT), jednakże przy założeniu, że zaległości (63982,98 zł) zostaną uregulowane, obecne stawki opłat powinny być wystarczające do funkcjonowania systemu gospodarki odpadami.

Koszty funkcjonowania systemu w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosły 4,63 zł/mieszkaniec/miesiąc.

Koszty funkcjonowania systemu w przeliczeniu na jednego mieszkańca [zł/miesiąc] z podziałem na poszczególne grupy kosztów

4. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi

W 2014r. nie realizowano żadnych zadań inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

Całość kosztów związanych z budową i funkcjonowaniem RIPOK pokrywa Zakład Zagospodarowania Odpadów w Kraśniku. Prowadzi inwestycje związane z dostosowaniem Zakładu do wymagań najlepszej dostępnej techniki (BAT). Obecnie

budowana jest nowoczesna kompostownia składająca się z pięciu betonowych bioreaktorów do przetwarzania odpadów biodegradowych. Zachodzące tam procesy odbywać się będą w kontrolowanych warunkach z systemem aktywnego nawilżania i napowietrzania wsadu. Powietrze poprocesowe oczyszczone będzie za pomocą biofiltra.

5. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Zgodnie z art. 9e ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*, podmiot odbierający odpady komunalne do właścicieli nieruchomości obowiązany jest do przekazywania odebranych odpadów komunalnych zmieszanych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych, przeznaczonych do składowania, wyłącznie do regionalnych instalacji do przekształcania odpadów komunalnych (tj. spełniających wymogi art. 35 ust. 6 ustawy o odpadach). Zgodnie z zasadą bliskości z art. 20 ust. 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, nakazuje się również, aby odpady komunalne zmieszane, pozostałości z sortowania odpadów komunalnych oraz pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, o ile są przeznaczone do składowania, a także odpady zielone, były przetwarzane na terenie regionu gospodarki odpadami komunalnymi, na którym zostały wytworzone.

W regionie południowo-zachodnim funkcjonują dwie instalacje RIOPOK w Kraśniku i Bełżycach. Obecnie część biologiczna w zakładzie w Kraśniku jest modernizowana. W roku 2015 zostanie uruchomionych 5 bioreaktorów do biologicznej stabilizacji odpadów. Będzie tam można przerabiać zarówno część biologiczną zmieszanych odpadów komunalnych jak i odpady zielone zebrane selektywnie.

Zakłady zapewnią przetworzenie całego strumienia odpadów ulegających biodegradacji.

6. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy na odbiór odpadów komunalnych, w imieniu, których gmina powinna podjąć działania na rzecz zorganizowania takiego odbioru

Brak

7. Wnioski

- a) Gmina Strzyżewice w ustawowym terminie wdrożyła nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi obejmując nim nieruchomości na których zamieszkują mieszkańcy. Należy rozważyć objęcie systemem wszystkich nieruchomości na terenie gminy (zarówno zamieszkałych jak i tych, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne co pozwoli na uszczelnienie systemu i osiągnięcie większych poziomów odzysku i recyklingu.
- b) Podczas przeprowadzania analizy nie stwierdzono żadnych potrzeb inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.
- c) Analiza wykazała rozbieżność w liczbie mieszkańców pomiędzy danymi z gminy (7537 mieszkańców, 2042 gospodarstwa) a liczbą mieszkańców zgłoszonych w deklaracjach (ok. 7290). Różnica ta wynosi 247 osób co stanowi około 3 % mieszkańców gminy. Różnica ta najprawdopodobniej spowodowane jest obecnymi

trendami migracyjnymi i nie wymaga podejmowania zdecydowanych działań dotyczących prawdziwość złożonych deklaracji pod kątem ilości osób zamieszkujących daną nieruchomość.

- d) W 2014 roku gmina Strzyżewice ograniczyła masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania do 24,73 % w stosunku do masy tych odpadów składowanych w 1995 roku przy dopuszczalnym poziomie dla 2014 roku wynoszącym 50 %.

W 2014 roku gmina Strzyżewice osiągnęła poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości 21 % przy minimalnym poziomie dla 2014 roku 14%.

W 2014 roku gmina Strzyżewice przekazała do recyklingu, przygotowania i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych 100 % odpadów osiągając tym samym wymagany minimalny poziom odzysku ustalonego dla roku 2014 na 38%.

- e) Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w 2014 roku spełniał wymagania dla poziomu w roku 2020 .
- f) Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła osiągnięty poziom w 2014 roku (21%) spełnił wymagania dla poziomu z roku 2017.
- g) Gmina Strzyżewice zorganizowała akcje edukacji ekologicznej związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi w postaci kampanii informacyjno-edukacyjnej oraz w szkołach w ramach gminnej olimpiady ekologicznej. Działania te pozwoliły zwiększyć świadomość ekologiczną mieszkańców, co w przyszłości przełoży się na zwiększenie poziomu recyklingu odpadów.
- h) Łączny koszt funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi jest niższy niż otrzymywane przychody o 7792,21 zł. . Po uwzględnieniu zaległości obecne ceny pozwalają na bilansowanie się systemu pomimo prognozowanego wzrostu opłat za przetwarzanie odpadów.
- i) Pomimo wzrostu ilości odpadów komunalnych odebranych na terenie gminy Strzyżewice, średnia ilość zebranych odpadów na osobę w 2014 r wynosiła 107,7 kg i jest niższa od średniej ilości zebranych odpadów w województwie lubelskim podawanej corocznie przez Główny Urząd Statystyczny która dla 2014 roku wynosi 219 kg odpadów wytworzonych.
Należy podejmować działania zmierzające do osiągania jak najwyższego poziomu pozyskania odpadów od wytwórców, bowiem normy odzysku i recyklingu obliczane są dla średnich poziomów w danym województwie.
- j) Zaległości z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami na koniec 2014 roku wynoszą 63982,98 zł i są to głównie zaległości krótkoterminowe nie wymagające podejmowania czynności windykacyjnych. W przypadku dalszego występowania zaległości należy rozważyć podjęcie czynności windykacyjnych.